

EU ja vihreä siirtymä

Tie auki EU:n vihreän kasvun investoinneille

Ennennäkemätön energiakriisi – ratkaisuna vihreän siirtymän nopeuttaminen

Energiakriisi jatkaa syvenemistään Euroopassa samalla, kun EU uudistaa energia-, ilmasto- ja ympäristölainsäädäntöään vuoden 2030 ilmastotavoitteen saavuttamiseksi. Vihreä siirtymä tuo helpotusta myös energiakriisiin. Eurooppa haluaa olla ilmastoneutraali vuonna 2050.

EK:n viestit päättäjille

Elinkeinoelämä tukee vahvasti Venäjän energiasta irtautumista ja on sitoutunut kunnianhimoiseen ilmastopolitiikkaan. Energiamurros edellyttää valtavasti investointeja – ja todella tiukalla aikataululla. Siksi EU:n on huolehdittava ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteuttamisen rinnalla myös yritystensä kilpailukyvyistä. Päästöjä tulee vähentää kustannustehokkaasti, markkinaehtoisesti, teknologianeutraalisti ja ennakoitavasti kaikilla aloilla: liikenne, palvelut, teollisuus ja energian tuotanto.

- Suomi on nostettava Euroopan johtavaksi ilmastoratkaisujen kehittäjäksi, ja meidän on tartuttava aktiivisesti vihreän siirtymän avaamiin mahdollisuuksiin.
- Suomen tulee vaikuttaa EU:n seuraavan kauden Green Deal -ohjelmaan niin, että sääntely olisi toimivaa ja oikeatasaista (EU, Suomi) eikä yksityiskohtaistuisi lisää. Suomen erityispiirteet (biotalous, sijainti, maan koko ja harva asutus) tulee huomioida EU:ssa.
- EU:n energia- ja ilmastopolitiikan rakennetta tulee uudistaa kaudelle 2030-2040 niin, että sitovia tavoitteita olisi vain kasvihuonekaasujen vähentämiseen. Nykyisellä rakenteella (päästökauppa, ns. taakanjako ja maankäyttösektori) ei voida jatkaa vuoden 2030 jälkeen mm. päästökaupan laajentumisen takia. Vetytalous ja muu sähköistyminen vaatii lisäksi energiatehokkuuden kulutustavoitteen muuttamisen.
- EU:n energiapolitiikan ja -sääntelyn on yhdessä kansallisten toimien kanssa taattava energian vähäpäästöisyys, saatavuus ja kohtuullinen hinta. Parhaiten ja tehokkaimmin tämä toteutuu markkinaehtoisin toimin.
- Sähkön varastoinnin ja mm. vedyn ja muiden sähköpolttoaineiden sääntely tulee olla kannustavaa ja mahdollistavaa. Päästöjen vähentämisen lisäksi hiilidioksidin sitomiseen tarvitaan kannusteita, jotta hiilidioksidi ei päätyisi ilmakehään, vaan esimerkiksi sitä käytettäisiin uusiin tuotteisiin. Vähäpäästöiseen liikenteeseen siirtymistä on edistettävä markkinaehtoisesti ja kannusteita luomalla.
- Energia- ja ilmastolakipaketin (Fit for 55) toimeenpano osuu seuraavan hallituskauden alkuun: kansallinen sääntely ei saa olla kireämpää kuin EU:ssa on sovittu. Energiatehokkuussopimuksia tulee jatkaa vuosina 2026-2035. Talvimerenkulun ja muun liikennesääntelyn kilpailukykyhaittoja on hyvitetävä EU:ssa ja kansallisesti.
- Energia- ja ilmastoinvestointeja tulee lisätä ja tukea myös EU:n elpymisrahoituksen (RRF) päätyttyä; tämä vaatii sekä kansallista että EU-rahoitusta. EU:n ympäristösääntely ei saa estää investointien sujuvaa ja ennakoitavaa käsittelyä kansallisessa viranomaisprosessissa.
- Kierrätetylle raaka-aineelle tulee luoda aidot yhtenäiset markkinat EU:ssa. Tätä auttaisi jo se, että sivutuotteen ja jätteen määrittelyt ja lainsäädäntö yhtenäistettäisiin. Myös jätteenkuljetusten sääntelyä tulee harmonisoida. Jäsenmaiden tulee myös valvoa tarkemmin ja tehokkaammin EU:n ulkopuolelle vietävää jätettä.

Lisätiedot:

Johtava asiantuntija Kati Ruohomäki, puh. 040 767 5684

Tiina Haapasalo (logistiikka), Minna Ojanperä (ympäristö), Janne Peljo (ilmasto) ja Karoliina Rasi (EK Bryssel)
Sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@ek.fi